

بررسی فراوانی شکایات از پزشکان جراح پلاستیک ارجاع شده به سازمان پزشکی قانونی استان فارس بین سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹

نویسندگان:

اطهر راسخ جهرمی^۱، علیرضا درودچی^۲، غلامرضا معتضدیان^۳، محمد زارع نژاد^۴، فاطمه احمدی^۵، نوید کلانی^۶، مجتبی قائدی^{۷*}

- ۱- متخصص زنان و زایمان، مرکز تحقیقات سلامت و بیماری های زنان، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران
- ۲- گروه پزشکی قانونی، مرکز تحقیقات سازمان پزشکی قانونی کشور، تهران، ایران
- ۳- استادیار جراحی پلاستیک ترمیمی و سوختگی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
- ۴- دکترای تخصصی ژنتیک پزشکی، پزشک قانونی، مرکز تحقیقات سازمان پزشکی قانونی کشور، تهران، ایران
- ۵- کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران
- ۶- گروه تحقیقات مولفه های اجتماعی نظام سلامت، واحد توسعه تحقیقات بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران
- ۷- استادیار گروه جراحی پلاستیک، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران

Pars Journal of Medical Sciences, Vol.19, No.4, Winter 2022

چکیده:

مقدمه: امروزه افزایش تلاش افراد برای زیبا شدن و جوان سازی، منجر به ترویج جراحی های پلاستیک شده که زمینه را برای افزایش احتمال بروز خطا و به دنبال آن ناراضیاتی بیماران از نتایج به دست آمده آماده کرده است. بنابراین، مطالعه حاضر با هدف بررسی فراوانی شکایات از پزشکان جراح پلاستیک ارجاع شده به سازمان پزشکی قانونی استان فارس بین سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹ انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی بوده و بر اساس تحلیل دوباره داده ها انجام شد. با بررسی پرونده های موجود در پزشکی قانونی استان فارس، در مجموع از ۱۳۲ پرونده ارجاع شده به این سازمان موجود در کمیسیون جراحی پلاستیک، ۵۸ مورد مربوط به شکایت از جراحان پلاستیک بود. داده ها با استفاده از چک لیست جمع آوری و با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ تحلیل شدند.

یافته ها: بررسی ۵۸ پرونده نشان داد که ۴۹ نفر از شاکیان (۸۴/۵ درصد) زن و بقیه (۱۵/۵ درصد) مرد هستند. بیشترین نوع مرکز درمانی طرف شکایت، بیمارستان های خصوصی با ۲۸ پرونده (۴۸/۳ درصد) و پس از آن بیمارستان های دولتی با ۲۲ پرونده (۳۷/۹ درصد) بود. مطب های خصوصی نیز ۶ پرونده (۱۰/۳ درصد) را شامل شد. از بین ۵۸ نفر متشاکی، ۲۴ نفر (۴۱/۴ درصد) تبرئه و ۳۴ نفر (۵۸/۶ درصد) محکوم به قصور شده بودند. تعداد ۵۵ مورد (۹۴/۸ درصد) از متشاکیان مرد و بقیه زن بودند. بیشترین علت قصور، عدم مهارت ۶۶/۶ درصد (۱۶ پرونده) و پس از آن بی احتیاطی، ۲۰/۸ درصد و قصور مرکب، ۸/۳ درصد بود. همچنین بیشترین دلیل شکایت، نقص زیبایی (۵۸/۶ درصد) بود.

نتیجه گیری: به طور کلی این مطالعه نشان داد که بیشترین علت شکایت از جراحان پلاستیک نقص زیبایی و عدم رضایت از نتایج عمل بوده و این امر جراحان پلاستیک را ملزم به تفهیم بهتر نتایج عمل برای بیمار می کند. همچنین بیشترین علت قصور، عدم مهارت بود که نشان دهنده اهمیت کسب مهارت توسط جراحان است.

واژگان کلیدی: جراحی پلاستیک، پزشکی قانونی، قصور پزشکی، شکایت

Pars J Med Sci 2022;19(4):19-25

مقدمه:

امروزه استفاده از جراحی زیبایی رو به افزایش بوده و افراد به سمت عمل های لیزر پوستی و لایه برداری های شیمیایی روی آورده اند [۱]. با افزایش تعداد روش های جراحی زیبایی به کار

گرفته شده، تعداد شکایات ها در زمینه دادخواهی قصور جراحی های زیبایی نیز افزایش داشته است [۲]. نتایج غیرقابل پیش بینی در اعمال جراحی اجتناب ناپذیر است، به خصوص در جراحی های

* نویسنده مسئول، نشانی: استادیار گروه جراحی پلاستیک، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران.

پست الکترونیک: ghamojtaba247@gmail.com

تلفن تماس: ۰۹۱۷۳۲۲۲۰۴۹

پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۲۵

اصلاح: ۱۴۰۰/۰۹/۲۶

دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۲۳

خود هزینه‌های زیادی را برای سیستم سلامت در بر دارد. علاوه بر هزینه‌های مستقیم جبران خسارات که به شاکای پرداخت می‌شود، ترس از این معضلات باعث شده تا پزشکان در انتخاب روش‌های درمانی خود دچار هراس باشند که اغلب این مورد نیز خود باعث بروز مشکل مضاعف می‌شود. بنابراین، بررسی دقیق انواع قصور و میزان بروز آن‌ها در گذشته اطلاعاتی به دست خواهد داد که می‌توان در راستای آموزش کارکنان درمانی و به ویژه جلوگیری از تکرار مجدد آن‌ها استفاده کرد. با توجه به این که ماهیت عمل‌های جراحی زیبایی متفاوت بوده و عمدتاً به صورت انتخابی انجام می‌گیرند، مسائل و شکایات مرتبط با آن نیز در مقایسه با سایر رشته‌ها متفاوت است. مطالعه حاضر قصد دارد با بررسی اپیدمیولوژی شکایات از پزشکان جراح پلاستیک ارجاعی به سازمان پزشکی قانونی استان فارس بین سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹ جنبه‌های مختلف مسئله را مشخص کرده، به امید آن که از بروز مشکلات و دعاوی بیشتر جلوگیری شود.

روش کار:

مطالعه حاضر از نوع توصیفی و بر اساس تحلیل دوباره داده‌ها انجام گرفت. جمعیت مورد مطالعه شامل کلیه شکایات از جراحان پلاستیک طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹ موجود در دفتر کمیسیون پزشکی اداره کل پزشکی قانونی استان فارس بود. معیارهای ورود به مطالعه شامل: شکایات ارجاعی با موضوع جراحی پلاستیک بین سال‌های ۱۳۹۲ تا سال ۱۳۹۹ و پرونده‌های ارجاعی در کمیسیون پزشکی رسیدگی شده منتهی به نتیجه در نظر گرفته شد. معیارهای خروج از مطالعه نیز شامل: شکایات ارجاعی نامرتب با جراحی پلاستیک و پرونده‌های پوک یا تکراری بود. روش جمع‌آوری داده‌ها، چک لیست با استفاده از اطلاعات موجود در پرونده‌های موجود در کمیسیون پزشکی اداره کل پزشکی قانونی استان فارس بود. متغیرهای مورد مطالعه شامل: سن بیمار، تحصیلات بیمار، جنسیت بیمار، وضعیت تأهل بیمار، شهرستان محل عمل، سال صدور رأی، وضعیت جسمانی شاکای در موارد قصور، علل قصور، نوع مرکز درمانی، علت و انگیزه شکایت، محل آسیب وارده و میزان ارش تعیین شده بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی مطلق و نسبی) انجام شد.

یافته‌ها:

در این مطالعه، تعداد ۵۸ پرونده مورد بررسی قرار گرفت که ۵۵ مورد از پزشکان مرد (۹۴/۸ درصد) و تنها در ۳ مورد از پزشکان زن (۵/۲ درصد) شکایت شده بود. همچنین از تعداد ۵۸ نفر شاکای

پلاستیک همچون جراحی زیبایی فک و صورت که در آن نتایج به طور مستقیم بر ظاهر فیزیکی فرد تأثیر می‌گذارد [۳]. مواجهه ناگهانی بیمار با یک نتیجه غیرقابل پیش بینی که غالباً محرک اصلی شکایت بیمار است، به طور حتم برای پزشک نیز نتیجه منفی به دنبال خواهد داشت [۲]. جراحان پلاستیک همواره از احتمال این گونه شکایات‌ها از سوی بیماران آگاه هستند [۴]. توسعه استراتژی‌های اخلاقی برای کاهش تعداد ادعاهای قانونی و جلوگیری از بروز مشکلات از جمله خسارت‌های مالی برای جراحان و بیماران ضروری است [۵]. بیمارانی که دچار مشکلات زیبایی هستند و دنبال عمل‌های جراحی زیبایی می‌روند، اگر مشکل شان به درستی تشخیص داده نشود، ممکن است به شکایت از پزشک روی آورند [۶]. حتی با تجربه‌ترین و متخصص‌ترین جراح‌ها، به خصوص در عمل‌های زیبایی که انجام آن‌ها اکثر اوقات موردی فردی تلقی می‌شود، ممکن است بیمار ناراضی داشته باشند [۷]. هدف کلی جراحی‌های زیبایی، بهبود ظاهر بدنی فرد است که به نوبه خود می‌تواند روی سلامت روان فرد نیز تأثیر داشته باشد [۸]. با این وجود، عدم توضیح صریح انتظارات درمانی و خطرات ناشی از عوارض قبل از عمل، دلیل اصلی نارضایتی بیمار از جراحان است. علاوه بر این، عدم اخذ رضایت آگاهانه کتبی از بیمار نیز نوعی سهل‌انگاری پزشکی توسط نمایندگان قضایی تلقی می‌شود [۹]. صرف نظر از دلیلی که بیمار عمل جراحی پلاستیک انجام داده، چه درمانی و یا اختیاری، وی باید از تمام جوانب نوع روش جراحی در پیش گرفته شده از سوی پزشک معالج خود مطلع باشد [۱۰]. به طور کلی، شکایات مطرح شده از جراحان پلاستیک به دلایل عدم دستیابی به نتیجه رضایت بخش از نظر زیبایی شناختی یا عملکردی، آسیب عصبی، اشتباهات پزشکی و غفلت، درمان ناموفق، عارضه بعد از عمل و تاخیر در تشخیص یا تشخیص نادرست می‌باشند [۷]. در مطالعه دی براور و همکاران در سال ۲۰۱۹ با تحلیل دلائل شکایات و دادخواست‌های مطرح شده از سوی بیماران دریافتند که عدم رضایت از نتیجه زیبایی یا عملکردی در صدر فهرست با ۴۷ درصد (۶۴ نفر) و آسیب عصبی با ۲۰ درصد (۲۷ نفر) قرار دارد. سهل‌انگاری پزشکی و درمان ناموفق ۹ درصد (۱۲ نفر)، تعداد موارد شکایت مرتبط با عارضه بعد از عمل، ۱۱ مورد، مرگ ۶ مورد، تشخیص نادرست یا دیر هنگام، ۴ مورد و قصور پزشکی، ۲۱ مورد (۱۵ درصد) بوده است [۷]. در مطالعه سارمینتو و همکاران در سال ۲۰۱۸، شایع‌ترین موارد خطاها، سهل‌انگاری، ۴۱ درصد و خطاهای منجر به نتایج ناخواسته، ۴۱ درصد بود [۳]. قصور پزشکی باعث افزایش هزینه و ناکارآمد شدن نظام سلامت می‌شود. اشتباهات پزشکی معضلی است که گاه باعث بروز فجایع بزرگی می‌شود و نیاز به بیمه‌های پزشکی را مطرح می‌سازد که

از ۵۸ پرونده مورد بررسی، ۳۴ پرونده (۵۸/۶ درصد) به تیرئه پزشک و ۲۴ پرونده (۴۱/۴ درصد) به محکومیت پزشک ختم شده بود. درصد ارش تعیین شده برای قصور در ۱۴ مورد (۵۸/۳ درصد) ۵ درصد یا کمتر، در ۹ مورد (۳۷/۵ درصد) بین ۵ تا ۱۰ درصد و در ۱ مورد (۴/۱ درصد) بیش از ۱۰ درصد تعیین شده بود. اکثر مراکز درمانی وقوع قصور پزشکی در این مطالعه، بیمارستان‌های خصوصی با فراوانی ۲۸ مورد (۴۸/۳ درصد) بود. بیشترین فراوانی نوع مراجعه به مراکز درمانی، نوع جراحی انتخابی با فراوانی ۵۳ مورد (۹۱/۴ درصد) بود. بیشترین فراوانی قصور تأیید شده، قصور عدم مهارت ۱۶ مورد (۶۶/۶ درصد) و سپس بی احتیاطی ۵ مورد (۲۰/۸ درصد) بود. یکی دیگر از موارد بررسی شده در این مطالعه، فراوانی محل آسیب در حالت قصور بود که در این میان پستان و شکم در مجموع (۵۸/۳ درصد) بیشترین فراوانی محل آسیب را داشتند (جدول ۴).

۹ نفر مرد (۱۵/۵ درصد) و ۴۹ نفر زن (۸۴/۵ درصد) بودند (جدول ۱). افراد با سن ۳۱-۴۰ سال بیشترین شاکیان قصور پزشکی بودند. اکثر افراد شاکی (۵۱/۷ درصد) متأهل بودند. غالب افراد شاکی دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم و کمترین فراوانی مربوط به تحصیلات دکتری (۱/۷ درصد) بود. شهرستان محل عمل جراحی بیشتر افراد (۹۴/۸ درصد) شیراز بود. بیشترین فراوانی صدور رأی در سال‌های ۱۳۹۷ با ۱۶ رأی (۲۷/۶ درصد) و سال ۱۳۹۶ با ۱۴ رأی (۲۴/۱ درصد) بود. از ۲۴ مورد قصور، ۱ نفر (۴/۱ درصد) فوت و ۱۰ نفر (۴۱/۶ درصد) دچار نقص عضو شده بودند. همچنین میزان افراد شاکی در حال بهبودی ۲ نفر (۸/۳ درصد)، بهبود یافته ۲ نفر (۸/۳ درصد) و دچار نقص زیبایی شده ۹ نفر (۳۷/۵ درصد) بودند (جدول ۲). از منظر علل شکایت، بیشتر موارد مربوط به نقص زیبایی با ۵۸/۶ درصد (۳۴ نفر)، نقص عضو با ۳۶/۲ درصد (۲۱ نفر) و سپس ۵/۱ درصد (۱ نفر) به علت مرگ بود (جدول ۳).

جدول ۱: فراوانی جنسیتی شاکیان و متشاکیان

جنسیت	تعداد	درصد
متشاکی (پزشک)	۵۵	۹۴/۸
زن	۳	۵/۲
مجموع	۵۸	۱۰۰
شاکی (بیمار)	۹	۱۵/۵
زن	۴۹	۸۴/۵
مجموع	۵۸	۱۰۰

جدول ۲: فراوانی شاکیان از نظر وضعیت جسمانی در موارد قصور

وضعیت جسمانی	تعداد	درصد
فوتی	۱	۴/۱
نقص عضو	۱۰	۴۱/۶
در حال بهبودی	۲	۸/۳
بهبود یافته	۲	۸/۳
نقص زیبایی	۹	۳۷/۵

جدول ۳: فراوانی علل شکایت

وضعیت جسمانی	تعداد	درصد
فوتی	۳	۵/۱
نقص عضو	۲۱	۳۶/۲
نقص زیبایی	۳۴	۵۸/۶
مجموع	۵۸	۱۰۰

جدول ۴: فراوانی محل آسیب در موارد قصور

محل آسیب	تعداد	درصد
بینی	۳	۱۲/۵
شکم	۵	۲۰/۸
پستان	۶	۲۵
پستان و شکم	۳	۱۲/۵
صورت	۶	۲۵
مرگ	۱	۴/۱
مجموع	۲۴	٪۱۰۰

بحث:

در این مطالعه به بررسی تحلیلی شکایت از جراحان پلاستیک ارجاعی به پزشکی قانونی استان فارس در طول مدت ۸ سال (۱۳۹۷-۱۳۹۹) شامل ۵۸ پرونده پرداخته شد. مشخص شد که فراوانی شکایات به عمل آمده تا سال ۱۳۹۷ رو به افزایش بوده و در این سال بیشترین مقدار (۲۷/۶ درصد) را داشته است. تعداد شکایات در سال ۱۳۹۸ با کاهش ۶/۹ درصدی همراه بوده که این کاهش به علت شیوع بیماری کرونا در این مقطع زمانی و لغو شدن اعمال جراحی انتخابی همچون جراحی های پلاستیک می باشد. در مطالعه حاضر از میان ۵۸ پرونده بررسی شده، اکثر افراد شاکی (۸۴/۵ درصد) زن بودند که با یافته های سارمینتو در سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۲۰ که به ترتیب ۹۳/۳ و ۸۹ درصد از شاکیان زن بودند [۳] و مطالعه خارا [۱۱] که ۹۰/۹ درصد از شاکیان زن بودند، هم خوانی دارد.

تقریباً نیمی از شاکیان (۴۶/۶ درصد) به رأی کمیسیون اعتراض داشتند و خواستار بررسی مجدد پرونده بودند که این یافته می تواند ناشی از افزایش آگاهی جامعه نسبت به حقوق خود و افزایش نرخ دپه باشد.

بیشترین علت شکایت در این مطالعه، نقص زیبایی با ۵۸/۶ درصد بدون نقص عملکردی بود که این یافته با مطالعات دی براور و همکاران در سال ۲۰۱۹ (۷) که نقص زیبایی را در ۴۷ درصد موارد گزارش کرده و مطالعه بوردونابا- لیوا و همکاران در سال ۲۰۱۹ [۱۲] که بیشترین علت شکایت را عدم رضایت از نتایج زیبایی شناختی عمل بیان کرده بودند، هم خوانی دارد. این وضعیت می تواند به علت این باشد که هدف اصلی افراد از انجام جراحی پلاستیک بیشتر برطرف کردن نقص زیبایی تا عملکردی است. باتوجه به سن شاکیان در مطالعه حاضر، بیشترین میزان شکایت (۶۲/۱ درصد) مربوط به دهه سوم و چهارم زندگی افراد بوده است که با نتایج مطالعات سارمینتو در سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۲۰ که میانگین سنی شاکیان ۴۱ و ۴۲ سال گزارش شده است [۳] و مطالعه میر اکبری و همکاران که میانگین سن شاکیان ۳۱ سال

اظهاری شده است [۱۳] هم خوان است. علت این هم خوانی احتمالاً می تواند به دلیل بیشتر بودن عمل جراحی پلاستیک در این محدوده سنی باشد.

در این مطالعه، بیشترین میزان شکایت (۷۲/۳ درصد) در افراد با مدرک تحصیلی کاردانی یا کمتر بوده است. در مطالعه خارا نیز این میزان ۵۵/۵ درصد بود [۱۱]. در مطالعه کبودخانی و همکاران اکثر شاکیان (۵۴/۷ درصد) تحصیلات مقدماتی (غیر دانشگاهی)، ۵۲/۷ درصد تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم و ۲۳/۷ درصد تحصیلات دانشگاهی داشتند [۱۴]. همچنین در مطالعه معین و همکاران نیز بیشترین فراوانی تحصیلات شاکیان (۵۶/۱ درصد) مربوط به مقطع دیپلم بود [۱۵]. مشاهده می شود که به طور کلی در تحصیلات پایین تر میزان شکایت بیشتر است. از طرفی در مطالعه حاضر تنها ۱/۷ درصد از شاکیان دارای مدرک دکتری بودند. البته لازم به ذکر است که ممکن است این فراوانی ها منطبق بر اعمال جراحی انجام شده روی افراد با میزان تحصیلات متفاوت باشد. این نکته را نیز باید در نظر گرفت که به طور کلی در جامعه تعداد افراد دارای مدرک تحصیلی دکتری کمتر از دیپلم بوده و نمی توان به طور قطع نظر داد که افراد دارای تحصیلات بیشتر، تمایل کمتری به شکایت دارند یا این که کمتر کاندید عمل جراحی می شوند، چرا که زیبایی را در موارد دیگری می بینند. این موضوع نیز قابل بحث است که ممکن است افراد با میزان تحصیلات بالاتر، قبل از عمل جراحی، رضایت نامه آگاهانه را با دقت بیشتری مطالعه کرده و آگاهی بیشتری نسبت به پیامدهای عمل دارند که این موضوع در این مطالعه بررسی نشده است.

بیشترین میزان شکایت (۴۸/۳ درصد) در رابطه با اعمال جراحی انجام شده در بیمارستان های خصوصی بود. بیمارستان های دولتی ۳۷/۹ درصد شکایات را شامل شدند. همچنین ۱۰/۳ درصد از شکایات مربوط به روش های به کار گرفته شده در مطب خصوصی بود. با توجه به این که به طور کلی اعمال جراحی کمتری در مطب های خصوصی انجام می شود، نمی توان نتیجه

نیز ۲۶ درصد موارد با پرداخت خسارت شکایت حل و فصل شده بود و میانگین پرداختی ۱۲۷/۵۰۰ دلار بود [۱۶]. این یافته با توجه به نوسانات دینه و ارز در کشور قابل مقایسه نیست. محل عمل زیبایی در ۹۴/۸ درصد از پرونده ها شهر شیراز بود که با توجه به این که این شهر مرکز استان است و برای عمل جراحی زیبایی از سایر شهرستان ها نیز به شیراز مراجعه می شود، نمی توان استناد کرد که قصور بیشتری در این شهر صورت می گیرد. از نظر محل عمل جراحی و آسیب وارده در موارد قصور، مجموعاً ۵۸/۳ درصد مربوط به پستان و شکم، ۲۵ درصد ناحیه صورت (شامل پلک و پیشانی) و ۱۲/۵ درصد بینی بود. در ۴/۱ درصد از موارد (۱ نفر) نیز منجر به مرگ بیمار شده بود. در مطالعه انجام شده توسط مهتا بیشترین اعمال جراحی زیبایی در ناحیه پستان انجام شده بود [۱۷]. در مطالعه دیر نیز ۳۷ درصد از شکایات مربوط به ماموپلاستی بود [۱۸]. از طرفی، عمل های ابدومینوپلاستی و ماموپلاستی به این دلیل که معمولاً روی بافت فاقد عروق چربی انجام می گیرد، احتمال عفونت، اسکار بد شکل و نکروز بافتی در آن ها بیشتر است. نتیجه گیری: به طور کلی این مطالعه نشان داد که بیشترین علت شکایت از جراحان پلاستیک نقص زیبایی و عدم رضایت از نتایج عمل بوده و این امر جراحان پلاستیک را ملزم به تفهیم بهتر نتایج عمل قبل از هر اقدامی برای بیمار می کند. همچنین بیشترین علت قصور عدم مهارت بود که نشان دهنده اهمیت کسب مهارت توسط جراحان است.

تشکر و قدردانی:

از واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان پیمانیه شهرستان جهرم و مرکز پزشکی قانونی استان فارس برای همکاری در اجرای این مطالعه سپاسگزاری می شود.

ملاحظات اخلاقی:

تمامی مراحل انجام مطالعه حاضر با رعایت اصول هلسینکی انجام شد. این مطالعه مصوب دانشگاه علوم پزشکی جهرم با کد اخلاق IR.JUMS.REC.1398.066 می باشد.

تضاد منافع:

نویسندگان هیچگونه تضاد منافی را ذکر نکردند.

گرفت که انجام عمل جراحی در مطب، بازخورد بهتری داشته است. یافته های مطالعه خارا نشان داد که ۵۸ درصد از موارد شکایت مربوط به عمل های جراحی انجام شده در بیمارستان های خصوصی بوده است [۱۱]. در مطالعه سارمینتو، ۹۰ درصد پرونده های شکایت مربوط به مراکز درمانی خصوصی [۳] بود. در مطالعه کبودخانی و همکاران نیز بیمارستان های خصوصی با ۴۷/۳ درصد بیشترین میزان شکایت و پس از آن بیمارستان های دولتی با ۳۴/۵ درصد رتبه دوم را داشته اند [۱۴]. با توجه به این که اعمال جراحی زیبایی به طور کلی بیشتر به صورت انتخابی و در بیمارستان های خصوصی انجام می شود، از یافته مذکور نیز نمی توان نتیجه گرفت که در بیمارستان خصوصی قصور بیشتری روی می دهد.

در بررسی حاضر، نتیجه ۵۸/۶ درصد از پرونده ها به نفع جراح و تبرئه وی بوده است. در ۴۱/۴ درصد از موارد نیز جراح محکوم و قصور وی تأیید شده بود. موارد قصور در مطالعه دی براور، ۱۵ درصد و در مطالعه خارا ۶۶/۸ درصد بود [۷]. به نظر می رسد که این فراوانی به جامعه مورد مطالعه بستگی زیادی دارد. احتمالاً عوامل تأثیر گذار در قصور همچون میزان مهارت جراح، امکانات پزشکی، سیستم قضائی، آگاهی بیماران از حقوق خود و... در جوامع مختلف متفاوت است.

در مطالعه حاضر، از میان موارد تأیید شده قصور پزشکی، عدم مهارت ۶۶/۶ درصد، بی احتیاطی (۲۰/۸ درصد) و در رتبه بعد قصور مرکب (۸/۳ درصد) قرار داشتند و قصور بی مبالاتی تنها ۴/۱ درصد از موارد بود. در مطالعه سارمینتو [۳] و دی براور [۷] سهل انگاری و عدم مهارت به ترتیب ۴۱ و ۹۰ درصد و در مطالعه خارا عدم مهارت با ۵۶/۲ درصد بیشترین علت قصور بودند [۱۱]. در مطالعه معین بیشترین علت قصور به ترتیب ۶۳/۴ درصد بی احتیاطی، ۲۷ درصد عدم مهارت و ۵/۷ درصد عدم رعایت نظامات دولتی بود [۱۵]. بنابراین، جراحان پلاستیک و زیبایی همواره نیازمند کسب مهارت و بهبود عملکرد خود هستند، چرا که این شاخه از پزشکی با سرعت بالایی رو به رشد و گسترش است و همواره تکنیک ها و روش های نوینی برای نتایج زیبایی بهتر در حال ابداع هستند.

در این مطالعه، از بین ۲۴ مورد قصور، درصد ارش تعیین شده در ۱۴ مورد (۵۸/۳ درصد) ۵ درصد یا کمتر بود. در ۹ مورد (۳۷/۵ درصد) بین ۵ تا ۱۰ درصد و در ۱ مورد (۴/۱ درصد) بیش از ۱۰ درصد تعیین شده بود. در مطالعه سارمینتو از بین ۸ مورد قصور، ۷ مورد مشمول پرداخت خسارت شده بودند [۳]. در مطالعه راجیو

References:

1. Durant CB, Hupp JR. Managing Medicolegal Issues Surrounding Esthetic Facial Surgery. *Compl Maxill Cosmet Surg*. 2018; 105-21.
2. Lagoo J, Berry WR, Miller K, Neal BJ, Sato L, Lillemoe KD, et al. Multisource Evaluation of Surgeon Behavior is Associated with Malpractice Claims. *Annals of surg*. 2019; 270(1):84-90.
3. Sarmiento S, Siotos C, Cheah M, Lee SB, Rosson GD. Malpractice Litigation in Plastic Surgery: Can We Identify Patterns? *Aesthet Surg J*. 2020; 40(6): 394-401.
4. Nahai F. Plastic Surgeons Are Happiest at Work. *Aesthet Surg J*. 2019;39(5):581-83
5. Nagarkar P. Personal Safety of the Plastic Surgeon: Keeping Yourself Healthy While You Work. *Plast Reconstr Surg*. 2018;142(1):76-8.
6. Higgins S, Wysong A. Cosmetic surgery and body dysmorphic disorder—An update. *Int J Womens Dermatol*. 2018;4(1):43-8.
7. De Brauwier F, Bertolus C, Goudot P, Chaine A. Causes for litigation and risk management in facial surgery: A review of 136 cases. *J Stomatol Oral Maxillofac Surg*. 2019;120(3):211-15.
8. Snapp WK, Kraft D, Jehle CC, Hartnett D, Crozier JW, Schmidt S. Medical Malpractice Claims After Nonsurgical Cosmetic Procedures. *Plast Reconstr Surg Glob Open*. 2019; 7(8S-1):140-41.
9. Hagopian CO, Ades TB, Hagopian TM, Wolfswinkel EM, Stevens WG. Attitudes, Practices of Aesthetic Plastic Surgeons Regarding Informed Consent. *Aesthet Surg J*. 2020 Mar 23;40(4):437-47.
10. Lunceford B. Surgeon, Media, Society, Patient: Four Factors in Determining the Ethics of Cosmetic Surgery. In *The Changing Scope of Techno ethics in Contemporary Society*. 2018; 197-225.
11. Khara, A., Descriptive Analysis of Medical Malpractice Complaints from General Surgeons in Tehran 2012–2013; a Short Report. *J Police Med*. 2016;5(1): 1-6. (Persian)
12. Bordonaba-Leiva S, Gómez-Durán EL, Balibrea JM, Benet-Travé J, Martin-Fumadó C, Bescos Atin C, et al. Twenty four years of oral and maxillofacial surgery malpractice claims in Spain: patient safety lessons to learn. *Oral Maxillofac Surg*. 2019 Jun;23(2):187-92
13. Mirakbari SM, Fathi M, Taghadosinejad F, Atri A. Malpractice Claims in Nasal Surgeries Referred to Forensic Medicine Service Tehran, Iran From 1996 through 2002: A preliminary study. *Ir J Forencis Med*. 2003; 9(3): 136–138. (Persian)
14. Kaboodkhani R, Zarenezhad M, Ansari M, Gholamzadeh S, Doroudchi A, Kalani N. Seven year's survey study of complaints of facial cosmetic surgery referred to Shiraz Forensic administration since 2006 to 2013. *Pars J Med Sci*. 2019; 17 (4):8-16. (Persian)
15. Moin A, Ostad Ali Makhmalbaf M, Davati A. Study of medical malpractice complaints in the field of dermatology and cosmetic, in the coroner's office of Forensic Medicine, province of Tehran, during 2002 to 2010. *J Dramato Cosmet*. 2011; 2 (1) :17-29. (Persian)
16. Raggio BS, Harris WC, Winters RD, Graham III HD. Analysis of factors associated with malpractice litigation in rhinoplasty. *Am J Cosm Surg*. 2019 Sep;36(3):151-7
17. Mehta S, Farhadi J, Atrey A. A review of litigation in plastic surgery in England. Lessons learned. *J Plast Rec Aesthet Surg*. 2010;63(10):1747-8
18. Dyer C. Clinical negligence claims against plastic surgeons rise significantly. *BMJ*. 2012; 344: 298

Frequency of Litigations from plastic surgeon physician's referring to Fars province forensic medicine organization between 2013 and 2020

Athar Rasekhjahromi¹, Ali Reza Doroudchi², Gholamreza Motazedian³, Mohammad Zarenezhad⁴, Fatemeh Ahmadi⁵, Navid Kalani⁶, Mojtaba Ghaedi^{7*}

Received: 2021.11.14

Revised: 2021.12.17

Accepted: 2022.01.15

1. Department of Obstetrician and Gynecology, Jahrom University of Medical Sciences, Jahrom, Iran
2. MD, Iranian legal Medicine Research Center, legal Medicine Organization, Tehran, Iran
3. Assistant Professor of Plastic & Reconstructive Surgery, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran
4. MD, PhD, Iranian legal Medicine Organization, Tehran, Iran
5. Student Research Committee, Jahrom University of Medical Sciences, Jahrom, Iran
6. Clinical Research Development Unit, Peymanieh Hospital, Jahrom University of Medical Sciences, Jahrom, Iran
7. Assistant Professor of Plastic Surgery, Jahrom University of Medical Sciences, Jahrom, Iran

Pars Journal of Medical Sciences, Vol.19, No.4, Winter 2022

Pars J Med Sci 2022;19(4):19-25

Abstract:

Introduction:

Today, increasing people's efforts for beauty and rejuvenation has led to the promotion of plastic surgery, which has provided the basis for increasing the likelihood of error and increasing patients' dissatisfaction with the results. Therefore, this study was conducted to investigate the frequency of complaints from plastic surgeons referring to the Forensic Medicine Organization of Fars Province between 2013 and 2020.

Material and Methods:

The present study was a descriptive study based on re-analysis of data. Examining the existing cases in the forensic medicine of Fars province, a total of 132 cases referred to this organization were in the Plastic Surgery Commission, of which 58 were related to complaints from plastic surgeons. Data were collected using a checklist and the results were analyzed using SPSS software version 21 and descriptive statistics tests.

Results:

In the review of 58 cases, the results showed that 49 of the complainants (84.5%) were female and 9 (15.5%) were male. The most common type of medical center was a private hospital with 28 cases (48.3%), followed by a public hospital with 22 cases (37.9%) and a private office with 6 cases (10.3%). Out of 58 suspects, 24 (41.4%) were acquitted and 34 (58.6%) were convicted of negligence, and 55 (94.8%) were male and 3 (5.2%) were female. The most common cause of negligence was incompetence, which included 16 cases (66.6%) followed by carelessness with 20.8% and compound negligence (8.3%); Also, the most common cause of complaints was cosmetic defects with 58.6%.

Conclusion:

In general, this study showed that the most common reason for complaining to plastic surgeons is cosmetic defects and dissatisfaction with the results of the operation, and this requires plastic surgeons to better understand the results of the operation for the patient; Also, the most common cause of incompetence was the lack of skills, which indicates the importance of skills acquisition by surgeons.

Keywords: Plastic surgery, Forensic medicine, Medical malpractice, Litigation

* Corresponding author Email: ghamojtaba247@gmail.com